

Treści programowe OWiUR

Na każdym stopniu Olimpiady sprawdzana jest wiedza i umiejętności z zakresu podstawy programowej oraz zalecanej literatury dla poszczególnych bloków tematycznych.

Blok Architektura krajobrazu

Podręczniki i skrypty

Bartosiewicz A.: *Urządzanie terenów zieleni*. WSiP, Warszawa 1998.

Bogdanowski J.: *Architektura krajobrazu*. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1981.

Fedorowski W.: *Wiadomości z miernictwa*. PWRiL, Warszawa 1973.

Hobhouse P. *Historia ogrodów*. Arkady, Warszawa 2016.

Kacprzyk B., Rosłon-Szeryńska E.: *Podstawy kalkulacji cen w kosztorysowaniu prac związanych z terenami zieleni. Ceny, zamawianie i kosztorysowanie robót budowlanych*. Zeszyt Nr 7-8/2017 *Poradnik projektanta i inwestora. T. 2*. Wyd. ABW. Warszawa 2000.

Kacprzyk B., Rosłon-Szeryńska E.: *Problemy w kosztorysowaniu prac związanych z zielenią miejską. Ceny, zamawianie i kosztorysowanie robót budowlanych*. Zeszyt nr 1, WACETOB, Warszawa 2010.

Kosinski W.: *Geodezja*. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2010.

Kosmala M.: *Materiały do ćwiczeń z urządzania terenów zieleni. Roboty ziemne*. Wydawnictwo SGGW, Warszawa 1996.

Kowalczyk Z., Zabielski J.: *Kosztorysowanie i normowanie w budownictwie*. WSiP, Warszawa 2005.

Majdecki L.: *Historia ogrodów. T. 1-2*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2022.

Majdecki L.: *Ochrona i konserwacja zabytkowych założeń ogrodowych*. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1993.

Niemirski Wł.: *Kształtowanie terenów zieleni*. Wydawnictwo Arkady, Warszawa 1973.

Pokorski J., Siwiec A.: *Kształtowanie terenów zieleni*. WSiP, Warszawa 1998.

Rosłon-Szeryńska E.: *Kosztorysowanie prac związanych z zakładaniem i pielęgnacją terenów zieleni*. Dendros, Poznań 2010.

Rutkowska B., Hempel A. *Trawniki*. PWRiL, Warszawa 1986.

Seneta W., Dolatowski J. *Dendrologia*. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2025.

Siewniak, M., Mitkowska, A. *Tezaurus sztuki ogrodowej*. Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. Poznań 2021.

Zinowiec-Cieplik K.: *Projektowanie obiektów architektury krajobrazu. Skrypt dla studentów kierunku architektura krajobrazu*. Siedlce 2011.

Strony internetowe:

<http://sztukakrajobrazu.pl/>

<https://sak.org.pl/>

<https://www.rhs.org.uk/>

<https://zszp.pl/>

Akty prawne

Podstawowe akty prawne związane z urządzaniem i pielęgnacją obiektów architektury krajobrazu:

Ustawa z 1991 roku o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz.U. 1991, Nr 77, poz. 335 z późn. zm.).

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2018, poz. 142 z późn. zm.).

Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. 2017, Nr 162, poz. 2187 z późn. zm.).

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo Ochrony Środowiska (Dz.U. 2018, poz. 799 z późn. zm.).

Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. 2017, poz. 1073 z późn. zm.).

Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz.U. Nr 101, poz. 444 z późn. zm.).

Ustawa z dnia 4 marca 2010 r. o infrastrukturze informacji przestrzennej (Dz.U. 2010, Nr 76, poz. 489).

Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz.U. 2017, poz. 1332 z późn. zm.).

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 18 maja 2004 r. w sprawie określenia metod i podstaw sporządzania kosztorysu inwestorskiego, obliczania planowanych kosztów prac projektowych oraz planowanych kosztów robot budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym. (Dz.U. 2004, nr 130, poz.1389).

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 19 listopada 2001 r. w sprawie rodzajów obiektów budowlanych, przy których realizacji jest wymagane ustanowienie inspektora nadzoru inwestorskiego (Dz.U.01.138.1554).

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 2 września 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robot budowlanych oraz programu funkcjonalno-użytkowego. (Dz.U. 2004, nr 202, poz. 2072, Dz.U. 2005, poz. 664).

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 r. w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 3 lipca 2017 r. w sprawie wysokości stawek opłat za usunięcie drzew i krzewów (Dz.U. 2017, poz. 1330).

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin. (Dz.U.2014 poz. 1409)

Blok Mechanizacja rolnictwa

Podręczniki

1. Kulka A. (2013). Technika w rolnictwie. Podręcznik technikum cz1 i 2. Wydawnictwo Rea.
3. Dreszer K. [et al.] (2014). Maszyny rolnicze. PIMR, Poznań.
4. Sitarska-Okła K. (2018). Obsługa środków technicznych stosowanych w rolnictwie. Kwalifikacja R.3.3. WSiP, Warszawa.
5. Praca zbiorowa (2015). Ekonomia stosowana. Podręcznik do podstaw przedsiębiorczości. FMP, Warszawa.
6. Praca zbiorowa (1981). Poradnik warsztatowca mechanika. WNT, Warszawa.

Czasopisma:

1. Rolniczy Przegląd Techniczny. Agencja Promocji Rolnictwa i Agrobiznesu, Bydgoszcz.
2. Profi Profesjonalna Technika Rolnicza. Polskie wydawnictwo rolnicze sp. z o.o., Poznań.
2. Przedsiębiorca Rolny. Agencja Promocji Rolnictwa i Agrobiznesu, Bydgoszcz.

Strony internetowe:

1. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi. <https://www.gov.pl/web/rolnictwo>
2. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. <https://www.arimr.gov.pl/>
3. ISAP – Internetowy System Aktów Prawnych. <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/home.xsp>
4. Strony internetowe producentów maszyn i urządzeń rolniczych.

Blok Ogrodnictwo

Podręczniki

Podręczniki szkolne używane w średnich szkołach ogrodniczych i rolniczych związanych z kwiaciarstwem , sadownictwem i warzywnictwem.

Czasopisma:

1. Jagodnik. Wydawca Hortus Media Sp. z o.o.
2. Miesięcznik praktycznego Sadownictwa SAD. Wydawca Plantpress Sp. z o.o.
3. Szkółkarstwo. Wydawca Plantpress Sp. z o.o.

Strony internetowe:

<https://jagodnik.agencja-oikos.pl/>
<https://www.plantpress.pl/kategoria/mps-sad/>
<https://szkolkarstwo.pl/>
<https://www.podoslonami.pl/>

Blok – Produkcja zwierzęca

Podręczniki:

1. Dorota Banaszewska, Anna Charuta, Alina Janocha, Grażyna Niedziałek, Anna Wysokińska. **Prowadzenie produkcji zwierzęcej R.3.2** Podręcznik do nauki zawodu: technik rolnik, technik agrobiznesu, rolnik, część 1. 2017. WSiP Warszawa, ISBN 978-83-02-16776-8.
2. Barbara Biesiada- Drzazga, Agata Danielewicz, Elżbieta Horoszewicz, Alina Janocha, Halina Sieczkowska. **Prowadzenie produkcji zwierzęcej R.3.2** Podręcznik do nauki zawodu: technik rolnik, technik agrobiznesu, rolnik, część 2. 2017. WSiP Warszawa, ISBN 978-83-02-16777-5
3. Jan Jankowski (red). **Hodowla i użytkowanie drobiu**. 2012 PWRiL Warszawa.
4. Jacek Wójtowski (red). **Hodowla, chów i użytkowanie kóz**. 2021. Wydawnictwo UP w Poznaniu
5. Jan Niemiec (red). **Chów drobiu**. 2020. Wydawnictwo SGGW
6. Dorota Jamroz (red). **Żywnienie zwierząt i paszoznawstwo**. 2013, 2015 (1,2,3 tom), PWN Warszawa
7. Ewa Siemianowska, Janusz Guziur, Małgorzata Woźniak, Mariusz Szmyt. **Poradnik hodowcy ryb**. 2015. PWRiL Warszawa
8. Praca zbiorowa. **Pszczelarstwo**. 2016. PWRiL Warszawa
9. **Normy Żywnienia**: Świń 2021, Drobiu 2018, Koni 2015, Przeżuwaczy DLG 1997, INRA 2014
10. Menke Steenbergen, Jan Hulsen. **Sygnaly koni**. Wydawca: APRA Sp. z o.o.
11. Jan Hulsen. **Sygnaly racic**. Wydawca: APRA Sp. z o.o.
12. Jan Hulsen. **Rozród**. Wydawca: APRA Sp. z o.o.

Czasopisma:

Hoduj z głową świnie – ogólnopolski dwumiesięcznik

Hoduj z głową bydło - ogólnopolski dwumiesięcznik

Trzoda chlewna – ogólnopolskie czasopismo specjalistyczne, miesięcznik

Polskie Drobiarstwo. Ogólnopolski miesięcznik dla producentów drobiu i pasz

Hodowca bydła. Nowoczesny miesięcznik przeznaczony dla producentów mleka i bydła opasowego.

Hodowla i chow bydła – miesięcznik Polskiej Federacji Hodowców Bydła i Producentów Mleka

Blok weterynaria

Podręczniki

1. Engelhard W. 2011. Fizjologia Zwierząt Domowych. Galaktyka
2. Feliks-Kania B. 2011. Nowoczesna farmakologia weterynaryjna i terapia. MedPh
3. Gliński Z. 2002. Epidemiologia weterynaryjna. Wyd. AR Lublin
4. Gliński Z., Kostro K. 2011. Choroby zakaźne zwierząt z elementami epidemiologii i zoonoz. PWRiL
5. Gundlach J.L., Sadzikowski A.B. 2004. Parazytologia, pasożytozy zwierząt. PWRiL
6. Kovar V., Charvat J., Sarudy L. 1985. Położnictwo i unasiennianie zwierząt. PWRiL
7. Nikolajdu-Skrzypczak A. 2020. Analizy Weterynaryjna. PWRiL
8. Popsesko P. 2008. Atlas anatomii topograficznej zwierząt domowych. PWRiL
9. Przespolewska H., Barszcz K. 2015. Anatomia i fizjologia zwierząt. PWRiL
10. Respond M. 2021. Diagnostyka Weterynaryjna. PWRiL
11. Taylor S. 2019. Zabiegi diagnostyczne i lecznicze u psów i kotów. Urban & Partner
12. Twardoń J. 2020. Diagnostyka kliniczna zwierząt. Urban & Partner
13. Wawrzekiewicz J. 1983. Mikrobiologia weterynaryjna. Wyd. Katedra Wydawnictwo Naukowe
14. Winnicka A., Degórski A., Lechowski R. 2013. Atlas hematologiczny psów i kotów. Wyd. Galaktyka
15. Zabielski R., Stefaniak T., Gajewski Z. 2024. Prewencja weterynaryjna z elementami zarządzania zdrowiem stada. Urban & Partner

Czasopisma

1. Weterynaria po dyplomie
2. Weterynaria w praktyce

Pytania powstają też w oparciu o ustawy i rozporządzenia rządowe oraz instrukcje i wytyczne Głównego Lekarza Weterynarii dostępne m.in. na stronach GIW <https://www.wetgiw.gov.pl/>, Internetowy System Aktów <https://isap.sejm.gov.pl/> Prawnych oraz World Small Animal Veterinary Association (WSAVA) <https://wsava.org/>

Blok produkcja roślinna

Podręczniki i skrypty

1. Barabasz W. i in. 2015. Gleboznawstwo. PWN Warszawa.
2. Boczek J., Lewandowski M. 2016. Nauka o szkodnikach roślin uprawnych. Wyd. SGGW.
3. Grzebisz W. (red.) 2020. Rolnictwo. Produkcja roślinna. cz. IV-VI. Viridia AB, Warszawa.
4. Korecki A. (red.) 2020. Uprawa roślin. t. 1 - 3, AR Wrocław.
5. Kryczyński S., Weber Z. (red.) 2011. Fitopatologia T. 1. Podstawy fitopatologii. PWRiL.
6. Mercik S. (red.) 2004. Chemia rolna. Podstawy teoretyczne i praktyczne. Wyd. SGGW.
7. Roszak W. (red.) 1997. Ogólna uprawa roli i roślin. PWN Warszawa.

Strony internetowe

<https://nowoczesnauprawa.pl/>

https://www.coboru.gov.pl/pl/kr/kr_gat

<https://www.ior.poznan.pl/> (<https://baza.ior.poznan.pl/>)

<https://www.ppr.pl/>

<https://www.topagrar.pl/>

Oraz bieżąca prasa rolnicza

Blok agrobiznes

Pytania w bloku agrobiznes bazują na podręcznikach z zakresu ekonomii, ekonomiki rolnictwa i agrobiznesu, zarządzania oraz artykułach dostępnych w prasie rolniczej. Ważnym źródłem informacji pozostają oficjalne strony Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz innych instytucji otoczenia rolnictwa.

W szczególności poleca się następujące pozycje:

1. Makiela, Z., & Rachwał, T. (2025). Biznes i zarządzanie. Zakres podstawowy. Nowa Era.
https://zslesupca.eu/wp-content/uploads/2025/07/Podreczniki-rok-szkolny-2025_2026-klasy-pierwsze-1.pdf
2. Musiałkiewicz, J. (2025). Podejmowanie i prowadzenie działalności gospodarczej. Ekonomik.
https://www.zst.czartajew.pl/rok2025_26/podreczniki/te2526.pdf
3. Kwiatkowski, G. (2025). Ekonomia w zarysie. Ekonomik.
https://www.zst.czartajew.pl/rok2025_26/podreczniki/te2526.pdf
4. Czerwińska-Kayzer, D. (2025). Podstawy rachunkowości. WSiP.
5. Gorzelany, T., & Aue, W. (2025). Prowadzenie działalności gospodarczej w agrobiznesie. WSiP
6. Kawczyńska-Kielbasa, E. (2024). Biznes i zarządzanie. Podręcznik. Liceum i technikum. Część 1. Zakres podstawowy i rozszerzony. WSiP
7. Korba, J., & Smutek, Z. (2024). Biznes i zarządzanie 2. Podręcznik dla liceum i technikum. Zakres podstawowy. Wydawnictwo Pedagogiczne Operon.